

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vsa leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 119.—ŠTEV 119.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 21, 1926.—PETEK, 21. MAJA 1926.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXIV.—LETNIK XXXIV

MOKRAČI VESELI VSLED ZMAGE KONGRESNIKA VARE-A

Mokrači so vzradoščeni vspričo zmage mokraškega kandidata v Pennsylvaniji ter pravijo, da bo imelo to velik učinek na deželo. — Noben časopis se ni zavzemal za mokraškega kandidata. — Težavno stališče Coolidge-a.

WASHINGTON, D. C., 20. maja. — Zmaga kongresnika Vare v Pennsylvaniji predstavlja konkreten in važen napredok za mokrače v deželi. Mokrači izjavljajo, da bodo podvajili ta uspeh v Illinoisu in v številnih drugih državah.

Resnično je, da znaša skupno število glasov, oddanih za Pinchota in Pepperja več kot pa število glasov oddanih za Vare-a. Na drugi strani pa je tudi resnično, da je podlegel v boju za mesto governerja edini kandidat, katerega je odobrila Antisalonska Liga, Fisher. Nobeno zavijanje pa ne more uničiti dejstva, da je kandidiral Vare na temelju lahkega vina in piva in da je zmagal.

Zmaga Vare-a in njegovega mokraškega programa pa so še povečale številne manjše okoliščine. Kot pripovedujejo v Washingtonu, je v Philadelphia petnajst takozvanih okrajev, sestavljenih iz volilcev, o katerih je znano, da bodo glasovali proti suši. V teh okrajih, z izjemo enega, je Vare zmagal. Proti Vare-u je nastopil skoro vsak list v Philadelphiji in državi.

Kaj pa bo sledilo sedaj? Suhaški republikanci Pennsylvanije vidijo pred seboj dve alternativi. Ena teh je podrediti svoja suhaška prepričanja rednosti stranke, tarifu in drugim materialnim interesom. Izvolitev Vare-a novembra meseca ne bo le završila krajevnega poraza, katerega so doživeli suhači v Pennsylvaniji, pač pa bo vplivala na ves narod ter napotila politike, da nastopijo na mokraškem programu. Kot senator bo postal Vare tudi član narodnega republikanskega komiteja ter načelnik državne delegacije na konvenciji za nominacijo predsednika leta 1928. Kot tak se bo zavzemal za mokraško določbo v prihodnji republikanski platformi.

Ze par ur po svoji zmagi je objavil Vare ta svoj namen. Kot načelnik velike in mogočne delegacije iz Pennsylvanije lahko zahteva, da se poteza Coolidge za predsedniški urad na mokraški platformi kot ceni za podpiranje nominacije. Kakšna je druga alternativa ni še jasno, a se bo kmalu izkristaliziralo.

Demokratični kandidat proti Vare-u je suhač in dober mož, William Wilson, ki je bil delavski tajnik v kabinetu Wilsona. Suhaški republikanci bi lahko vztrajali pri svojem prepričanju, če bi glasovali za Wilsona. Glas za Wilsona pa bi bil tudi glas za znižanje tarifa, za simpatije z organiziranim delom in za druge stvari, ki se je zde okusne ortodoxnemu republikancem Pennsylvanije.

Nadaljnja možnost pa je, da se bodo združili suhaški republikanci in demokrati ter se obrnili na Pinchota, da nastopi kot neodvisen kandidat.

V sled uspeha Vare-a pa niso prišli v zadrege le suhači. Senatorja Reed in Pepper bosta morala podpirati kandidaturo Vare-a kot dobra moža stranke in požreti bosta morala marsikatero pripono, katero sta izustila v prejšnjih časih.

Vsi vodilni listi Pennsylvanije so bili proti Vare-u ter označili kot pravo tragedijo možnost, da bo izvoljen senatorjem. V kongresu je predstavljal Vare dovitip, — pravijo listi, — a v senatu bi bil prava tragedija.

Warda baje ni v New Yorku.

Preiskava glede 18 pivovarn.

LONG BEACH, L. I., 20. maja. — Louis Salzman, lastnik tukajnjega hotela Nassau, ni hotel danes priznati, da je resnično poročilo, da se mu Walter Ward v njegovem hotelu kot gost.

— Njega ni v hotelu in ni bil nikdar tukaj, — je izjavil. — Dostavil je, da stanuje štiri deset gradov v njegovem hotelu in da po- pivo, da se lahko dvigne proti tem pivovarnam, ki izdelujejo pravo

značeno vaškega poslužitelja.

Načrti in nameni gen. Pilsudskega.

Poljska je še vedno vzne- mirjena radi Pilsudski-jevega puča. — Arma- da v Poznanju čaka izida volitev. — Voditelj vstaje je sedaj pred so- vražno večino v Sejmu.

VARŠAVA, Poljska, 20. maja. — Varšava je mirna, eeste so polne ljudi, kavarne prenapolnjene in poučeni promet reden kot ponavadi, a vse povsod se vprašujejo, kaj se bo zgodilo. Jasno je, da skuša maršal Pilsudski na vsak način pomiriti deželo sedaj, ko je državni preobrat zavrnjen.

Intimni znane maršala trdijo, da ni pričakoval tega, kar se je zavrnjalo takoj v zadnjem tednu, ko se je polastil kontrole za ceno kakih 500 mrtvih in tisoč ranjenih. Na razpolago imamo tri vrst dokazov, da se zavzema Pilsudski za mir.

V prvi vrsti je ponudil ministrstvo za notranje zadeve grbu Brnskemu, ki je prava antiteza socialistične doktrine maršala. Dmaglje pa je postal z aeroplonom v Poznanji predsednik senata Trapeynskega, moža, kojega poštostenost, integriteta in domoljubje je znano vsepošvad, kot emisarja nove začasne vlade, da skuša skleniti kompromis s še vedno sovražnim mestom in provincio.

Tretji dokaz pa je ta, da je od-klonil predsedništvo, čeprav so ga njegovi pristaši pozivali, naj to storijo. Očitno se skuša poslužiti vseh možnih sredstev, da da novi vladni značaj stroge po-stavnosti, čeprav mora sam priznati, da jep bil državni preobrat zadnjega tedna proti vsem diktatorom postave in reda.

Kljub temu pa ostane vprašanje, ce se bo Pilsudskiju posrečilo pomiriti deželo vspričo predsednika in državnega zборa (Sejma), ki-jega večina mu je sovražna. Ali se bo podvrgla sovražna nemška Poljska s svojimi provincemi? Vznemirljive govorice so dosegle v glavno mesto glede protirevolu-cionistov gibanj generala Hal-lerja in drugih, a te govorice so bile zarikanke. Kljub temu pa je nepobito dejstvo, da stoje dobroprično v spremem poznanjske divizije z orožjem v roki ter čakajo nadaljnji razvoj.

BERLIN, Nemčija, 20. maja. — Viljem Wenzel iz New Yorka, ki je dospel včeraj iz Varšave, je rekel, da je mesto mirno in da se vrši delo kot ponavadi, da pa je počelo skrajno nejasen in da nikdo ne ve, kaj se bo zgodilo v bližnji bodočnosti.

Francosko prodiranje v Maroku.

FEZ, Maroko, 20. maja. — Francoske čete so na fronti dvajsetih milij napredovale za šest milij, kot je bilo danes objavljeno. Čete pod generalom Martijem, ki sodelujejo s španskimi, so zasedle včeraj nove pozicije ob Nekor reki. Veliko število aero-planov, ki so obstreljevali sovražne postojanke, je krilo prodrije-je čet.

Demandni prstan v ribijskih ostankih.

LAKWOOD, N. J., 19. maja. — Medtem ko preiskuje zvezna velika porota pivski sindikat, ki se steza od Serantona in Wilkes-barre do vseh glavnih mest dežele, so zbrali zvezni agenti dovolj dokazilnega materiala proti 18 pivovarnam, ki izdelujejo pravo pivo, da se lahko dvigne proti tem pivovarnam, ki izdelujejo pravo

SLOVENIJA.

FRANCOSKO DIVJANJE NA SIRSKI FRONTI

Sesto in dvajset ljudi je bilo ubitih, ko so Franci zopet obstreljevali Damask. — Bombardirali so del starega mesta petnajst ur, potem ko so vstaši ubili dvajset francoskih vojakov ter pri-bežali v dotedni mestni del.

LONDON, Anglija, 20. maja. — V poročilu na Daily Express iz Damaska, z datumom devetega maja, se glasi:

Mesto je bilo izpostavljeno nadaljnemu ar-tillerijskemu in aeroplanskemu obstreljevanju. Več kot petsto civilistov, moških, žensk in otrok, približno sto vstašev in dvajset Francozov je bilo pri tem ubitih.

Opustošenih je bilo tristo hiš.

Soglasno s poročilom časnikarskega poročevalca, so vstaši zavzeli par francoskih armadnih pos-tojank, ubili osem vojakov ter ujeli dvajset na-daljnih. Dvesto vstašev se je nato umaknilo v Osdan, južni del mesta, ter se tam zabarikadiral v hišah.

Zjutraj naslednjega dne je obdal tri tisoč francoskih vojakov mestni del, ki vsebuje osemdeset tisoč prebivalcev ter pozvalo ljudi, naj izroče vsta-še, češ, da bo v nasprotnem slučaju mestni del bom-baridiran.

Prebivalci so odgovorili, da so neoboroženi in da ne morejo prisiliti vstašev. Povabili so Francoze, naj pridejo ter jih sami polove.

Tak poskus, — nadaljuje poročavec, — bi imel za posledico resne izgube na francoski strani. Vsled tega so dovolili prebivalcem eno uro časa, da zapuste dotedni mestni del ter se napote v varno ozemlje.

Le maloštevilnim se je posrečilo oditi prav-časno. Francozi so nato pričeli obstreljevati z dva-najstimi topovi, štirimi havbicami in ducatom aero-planov.

Tako so izbruhnili požari in sledila je splošna panika. Moški prebivalci so se pridružili vsta-šem pri napadu na Francoze.

Zenske in otroci so begali brez cilja po cestah ter postali žrtev šrapnelov, granat ali ruševih se hiš.

Neka ženska, z otrokom v naročju, je ščitila ne-kega vstaša s svojim telesom v upanju, da ne bodo vojaki streljali nanjo. Vstaš pa je neprestano streljal izza ženske in vsled tega sta bila ubita oba, ženska in vstaš.

Sta in deset vstašev je pobegnilo, prodrlo fran-coske črte ter dospelo na prostoto. Glasi se, da se je na stotine dosedaj mirnih ljudi v obstreljevanem mestnem delu pridružilo vstašem, da se osvetijo.

Sirci v splošnem priznavajo težkoče Francozov ter pravijo, da ne uvidijo, kako bi mogli Francozi drugače ravnati.

Italijanski delavci
- navadni sužnji.

Nacionalno - imperijalistična diktatura v Ita-liji je izpopolnjena. — Delavci so pod novim sistemom popolnom za-sužnjeni.

RIM, Italija, 20. maja. — Demokratično-liberalna vlada je bila imenovana in na njeno mesto je stigla fašistovka, — je izjavil včeraj mjniški predsednik Mussolini v proklamaciji, naslovjeni na italijanske fašiste, ob pri-liki sprejema novega sistema od- nošajev med kapitalom in delom.

Rimski listi označujejo akejko kot konečno zmagodlavo bitko v fašistovski bitki z demokracijo. Nekateri želi fašistovske stranke, posebno pa delavске organizacije, se namignile včeraj, da niso po-slabi veseli novih regulacij. Na temelju novih določb je treba DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEĆI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRAVIA.

Odobrena politika kanclerja Marxa.

Nemški državni zbor je odobril politiko kanclerja Marxa. — Reorganizirani kabinet se bo moral obračati na ra-zne strani za pomoč, če bo hotel obstatati. — Zunana politika neiz-premenjena.

BERLIN, Nemčija, 20. maja. — Politiko kanclerja Marxa, ki je prav tako presenečen vsprščo te dobre sreče kot je bil takrat, ko so poslali v jetniško radi u-mora žene, ki je izvršila samoumor.

Morello, ki je bil obsojen na dosmrtno ječo, je bil takoj paroliran iz državne jetnišnice. Bil je prav tako presečen vsprščo te dobre sreče kot je bil takrat, ko so poslali v jetniško radi u-mora žene, ki je izvršila samoumor.

Vrjetno pa je, da se bo moral preosnovati kabinet obračati iz menoma na socijaliste in nacio-naliste za pomoč, da zagotovi svoj parlamentarni obstoj.

V kratki oficijelni izjavi je re-kel kancler Marx, da bo vodil nemško zunajno politiko soglasno z Londonškim reparacijskim dogo-vorom in varnostnim dogovori, sklenjeni v Locarno. Ker se ni osebje kabineta izpremenilo z iz-jem dr. Luthra, se bo nadalje-valo s programom kabineta.

Po kratki debati je državni zbor odobril kabinet. Socijalisti so podpirali koalicijske stranke v glasovanju, a nacionalisti so se vdružili glasovanja.

V svoji razpravi glede lastniških zahtev prejšnjih vladskih odbin, je rekel kancler, da bo vlad v kratkem predložila kom-promisno predlogo, o kateri sedaj razmišlja kabinet. Rekel je, da bo ta predlog nadvinsko od narodnega referenda glede zaplenjanja lastnine prejšnjih vladskev.

V nato slediči debati so soci-jalisti objavili, da bodo predla-gali sprejem postave, ki bi prisila vsa nemška poslanstva v in-zemstvu, da razobesijo le republi-kansko zastavo.

V boju proti gozdnim požarom.

WARREN, Pa., 20. maja. — Pet-tisoč mož je vprzorilo včeraj ve-likanske napore, da spravijo pod kontrolo v Allegheny National gozdu in to se je deloma posrečilo, ko je prenehal pihati veter. Dva moška, ki sta hotela pobeg-

niti, sta umrli v plamenih. Vsled požara je bilo uničenih nekako 8 tisoč akrov gozda v vrednosti dveh milijonov dolarjev v Elk in Mc-Kean okrajih.

Tekom bivanja v jetnišnici se je naveličil Morello govoriti angleški. Ponovil je svojo zgodbo pa-znikom v vedno boljši angleščini, delkor niso prišli slednji do prepri-čanja, da je po nedolžnem zaprt.

Za slučaj se je pričel zanjamati tudi Victor D'Aloia, pomočni prav-nik Essex okraja.

Dejstva so predložili sodišču za pomilovanja, ki je takoj razve-lijilo obsodbo.

Danes so naše cene sledeče:
Jugoslavija:
500 Din. — \$ 9.45   2000 Din. — \$37.00
1000 Din. — \$18.60   5000 Din. — \$92.00

Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačila: "Poštna hranilnica" v Ljubljani.

Italija in zasedeno ozemlje:
200 Lir — \$ 9.00   500 Lir — \$21.50
300 Lir — \$13.20   1000 Lir — \$42.00

Pri nakazilih, ki znakajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpoložljiva na zadnje poš

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$6.00	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50
Subscription Yearly \$6.00.			

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenči nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembri kraja narodničkov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitrejšej najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ODMEVI GENERALNE STAVKE

V delavskem časopisu se še vedno razpravlja o vprašanju, kakšni posebni razlogi so napotili konservativne reformiste v visokem svetu angleškega strokovno-unijskega konгрesa, da so predčasno končali generalno stavko. Odgovor na to se glasi seveda različno, soglasno s smerjo, katero zastopa list ali skupina, kateri služi kot tudi list. Na vsak način pa je znaten, da priznava vsak delavski list ali časopis v Zdrženih državah, brez vsakih rezervacij, da je bil boj predčasno prekinjen in drugič, da predstavljajo mirovni pogoji gorje angleškega delavstva.

Tudi Milwaukee Leader, koginja glavni urednik je socialistični kongresnik Zdrženih držav, Victor Berger, ne predstavlja nikače izjemne, pač pa stoji v svojem uvodnem članku: — Generalna stavka, — zmaga ali poraz? — na teh tega splošno priznanega dejstva, Milwaukee Leader pa stavlja obenem tudi vprašanje glede razlogov prekinjenja boja ob času, ko je izgledalo, da je organizirano delo v vsakem oziru v prednosti. Na to vprašanje odgovarja takole:

— Mi, ki nismo bili na listu mesta, si moremo predstavljati le par stvari, ki so napotile delavce k temu, da so popustili potem, ko so spravili konservatice na kolena ali jih imeli v slični poziciji.

Obstaja možnost, da je navdajal razumni element delavskoga gibanja, ki ga začasno kontroliira; strah, da bo izgubil to kontrolo, se bi trajala generalna stavka še naprej. V dobi, ko je razburjenje tako veliko, obstaja pogosto tendenca, da izgubi človek glavo ter se uda sentimenti, negotim. Če bi trajala generalna stavka še naprej, bi obstajala možnost, da apela neznatna manjšina sovražnikov demokracije v delavskem gibanju na uspešen način na občutke delavcev, kar bi seveda dovedlo do nasilij in poskusa, da se ustvari diktatura s strahovlado, kot se je zgodilo to v Rusiji leta 1917 in 1918. To pa bi potisnilo za številna leta nazaj napredki delavskoga gibanja. Vsled tega domnevamo lahko s precejšnjim izgubljivim pomenom. Mislimo, da se Ilirska Bistrica povrne k svojemu staremu slovesu.

Nahajamo se v prijetnem položaju, da soglašamo s člankarjem Bergerjevega lista, kajti tudi mi smo prepričani, da je bila angleška generalna stavka preklicana, ker so gojili odgovorni voditelji stavke povsem upravičen strah, da bi pri takem trajanju generalne stavke, izgubili celo svojo kontrolo nad angleškim delavskim gibanjem. Vsled tega so prekinili boj, ker so bili v skrbih za svojo moč, svoj upliv in za svoje "jobe". Angleško gibanje, posebno pa angleške delavce so žrtvovali svojim lastnim, osebnim interesom, iz razlogov najbolj nizke in podle vrste. Za to priznanje smo odlikovali hvaljene Milwaukee Leaderje.

Bilo pa bi krivично domnevati, da je zavestni izdajalec in plačevalec angleškega kapitala, Thomas, skrajno konservativni Pough, "štrebbar" Henderson, reakcionalni Clynes in dosledni nasprotnik vsakega razrednega boja in revolucionarnega gibanja, Ramsay MacDonald nastopili izključno le iz osebnih motivov. Vsi ti ljudje in njih pravočni so se nasprotovali bali za smrť, katero zastopajo. Imeli so povsem pravilni občutek, da bi zmaga v generalni stavki ostabilnil ugled zastopnikov delavske stranke v parlamentu. Vedeli so, da se bo razvil boj takega obsegata kot je bila angleška generalna stavka od dne do dne in da bo dobil vedno bolj določno značaj velikega političnega razrednega boja.

V takem slučaju bi seveda stopili na celo gibanju bolj odločeni in pogumno ljudje in stari voditelji bi morali stopiti v ozadje. Ker pa slednji so videli italijanski delavci, zaposleni pri dogradnji vetrogovskega svetišča.

Angleški delavski voditelji so prodali in izdali angleški proletarij, ker so se bili, da bi mogla neznatna manjšina sovražnikov demokracije v delavskem gibanju vpraviti poskus, da ustanovi diktaturo s strahovlado kot se je zgodilo v Rusiji leta 1917 in 1918. Bili so se diktature proletarijata ter izročili delavstvo strahovladi buržuazije. Povezanega na rokah in nogah so izročili delavca izkoriscenekam.

Gospoda je imela na svoj način čisto prav.

VODNIKOVA DRUŽBA

Kot smo že enkrat omenili, se je ustanovila v Ljubljani "Vodnikova družba", ki bo vsako leto izdala štiri knjige, nalači pripravljene za širše plasti slovenskega naroda.

Leto bo izdala dva romana, eno knjigo gospodarske in eno knjigo zdravniške vsebine.

"Glas Naroda" je prevzel zastopstvo za Združenje države in Kanado. Vse štiri knjige stanejo samo en dolar.

"Vodnikova družba" ima približno isti cilj kot "Mohorjeva družba". Razlika je le ta, da njene knjige ne bodo tako pristranske kot so bile Mohorjeve zadnjice leta.

Upoštej, da bo dočasno rojakov naročilo te res ponese in zanimive knjige. Čas za naročbo je do konca junija. Z naročilom poslrite en dolar.

Če ste se navečičali navadnih...

MJOŠKI ne izpreminjajo svojega mnenja glede priljubljenih cigaret. Kadar hočejo cigaret, vedo katero. Omi ne izpreminjajo kar tjavandan vrste cigaret. Kadilci poznojajo Helmar ter jo imajo radi ter nikdar ne začno kaditi navadnih cigaret, Ko so se vase ustnice enkrat dotaknile Helmar, ste doblijeni.

Seznanite se z

HELMAR

Kraljico izrednih cigaret

Jugoslavia irredenta.

V Ilirske Bistrici

je bilo svoj čas društveno življeno lepo razvito. Sedaj pa je preveč mrtvilo. Sport se ugodno razvija, ali kaj je s telovadbo? Oziroma naj se zopet telovadno društvo. Citalnica deluje dobro. Živilno društveno gibanje je velikega izobraževalnega pomena. Mislimo, da se Ilirska Bistrica povrne k svojemu staremu slovesu.

Pašičeva družina v Opatiji.
Dne 1. maja je prispeval Opatijo Pašičeva soprona z dvema nečakoma, in spremstvom. Rade Pašič biva v Opatiji že dalja časa.

Z Reke

poročajo, da so madžarski zastopniki pri pogajanjih za jadranski tarif izrekli imenom svoje vlade dežele, kakor so bodili pred vojno. Takrat so opravljali po raznih avstrijskih pokrajnah težja dela in so bili na glasu kot izboriani delaveci. Radi bi šli v Avstrijo in nemški inženirji so že povpraševali po priomirskih delavcev, ali avstrijska vlada jim zabranjuje prihod. Škoda, ki zadene kobariške delavec, je ogromna.

V spomenik junakov na Vodicah
je dne 28. aprila treščilo dvakrat. Gorenji steber z razprostrtin orion na spomeniku je porušen. Nesrečo so videli italijanski delavci, zaposleni pri dogradnji vetrogovskega svetišča.

Za dan prvega maja
so bile izdane stroge odredbe. Prepoovedani so bili kakršnokoli zmanjšanje in zbiranje in zbiranje, po javnih lokalih, so bili zabranjeni plesi, petje in godba. Pozvana je bila zveza industrijalcev, da ima opozoriti delavcev, da je prvi dan majja reden delavnik. Kdo izostane od dela ali nagovarja k temu, mora biti odpuščen.

NOVA TEKOČA HRANA VABLJIVO DOBRA

Dajte žlico Runkomaltu v čisti vrele mlieku ter zmečajte v shakeru. Razredči te sokoj. Izborna hrana kot tudi okusna pijača. Runkomalt vseleje hrano slično slični sladiči, sladkoru in kakaču. Strokovnjaka ga prpravljajo House of Rankel, ki izdeluje že 50 let izborna šokoladko v kakavine izdelke. Vprašajte svojega grocerja za Runkomalt ter napravite doma to osvežujočo pijačo.

—Adv't.

Novice iz Slovenije.

Umrli v Ljubljani.

Ana Rugelj, žena dežnikarskega pomočnika, 59 let.

Anton Erjavec, delavec, 56 let.

Frančiška Hiti, zasebnica, 65 let.

Marija Strojan, zasebnica, 80 let.

Simon Tomažič, žel. mojster v pokoju, 81 let.

Josip Kržič, tesač, 23 let.

Ivana Pattermann, zasebnica, 57 let.

Terezija Habicht, zasebnica, 55 let.

Henrik Staneer, trg. in posestnik, 46 let.

Ivan Šotor, vpokojeni sprevodnik in gostilničar, 48 let.

Karl Makut, uradnik, 41 let.

Frane Kristan, poštni poduradnik v pokoju, 75 let.

Olga Kokalj, žena žandar. podparadnika, 33 let.

Alojzija Goli Jlapek, 34 let.

Frančiška Pečjak, posestnikova žena, 59 let.

Marija Švajger, posestnica, 69 let.

Podpolkovnik Jernej Andrejka na zadnji poti.

Zemski ostanki pokoj. gardutega podpolkovnika Jerneja Andrejke Livnogradskega so bili iz Ljubljane prepeljani v njegovo rojstno vas Rova v kamniškem okraju. Truplo so blagoslovili četrtje franciškanimi, četa vojakov je oddala častno salvo in vojaška godba je zaigrala žalostinko. Po grobni svečanosti so prisostvovali med drugimi veliki župan dr. Baltič, gener. Živkovič, dvorni svetnik Kremenski, zastopniški odvetniški zbor in mnogi drugi odlični predstavniki.

Strela je udarila

v gospodarsko poslopje posestnika in kolarja Ferda Janeža v Oplotnici. Živino in nekaj gospodarskega orodja so rešili. Škoda precejšnja, deloma krita z zavarovalnino.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrla Olga Kokalj, rojena Polane.

V Mokronogu je umrla Amalia Pleskovič, rojena Kolbesen, v starosti 75 let.

V Ljubljani je umrl Avgust Rojnič, poštni poduradnik v pokoju.

V Stražnju na Kraju je umrla Uršula Ješa, posestnica in trgovka.

V Veliki nedelji je premiril Ivan Košar, nadučitelj v pokoju, v 76. letu starosti.

Opočnički so prinesli na oder kopalo banjo, polno tekočine. V banjo je stopila mlada igralka v Evini oblike ter se potopila do vrata. Navzoči so pa s kozarej zajemali tekočino in pili.

Sodišče skuša dognati, kaj je bilo v banji. Carroll pravi, da je bil v banji gingerale. Nasprotniki trate, da je bil v nji šampanjec. Katera stranka bo zmagala se ne ve.

Dokaz resnice bi bilo dosti lažje doprinesti, če bi prišlo komu po predstavi na misel izmeriti prufe in procente ter tekočino kemičnim potom analizirati.

Influenca pojema.

Influenca, ki se je bila letosno zimo v Sloveniji močno razveljavljena in se razširila tudi na Hrvatskem, Bosni in Dalmaciji, je, kakor doznavamo iz zdravniških knjig, prekoračila svoj vrhunc in se bo sedaj, ko je nastopila solnčna gorka vreme, kmalu polnoma izgubila.

Tudi v Ljubljani je bolovalo na influenci staro in mlato. Večinoma so se pojavili lahki slučaji komplikacije pa le pri manj odpornih organizmih. Če da je influenca v Sloveniji zahtevala tudi več smrtnih žrtev. Kdo oboli na influenco, mora ostati v enakomerni temperaturi. Posebna zdravila proti influenci ni. Kot brez dvoma dobro preventivno sredstvo se priporoča izpiranje grilja s kakovino antiseptično tekočino. Praktični zdravnik navaja iz svoje prakse mnogo skrčajev, v katerih se je na ta način mnogi ljudi obvarovali influenco.

Vlom v župnišče.

V eni preteklih noči so zlikovili vločnili v župnišče v Horjulu. Vločnile so prišli v poslopje skozi okno in pobrali v pritličju iz raznih omrat in miznic okrog 900 D. gotovine, 17 srebrnih krov, žepni nos, srebrno uro, 50 jaje in belo zaklana kokoši.

Na tajinstven način je izginil

28-letni železnički uradnik Ivan Brhita, rodom iz Ljubljane, ki je bil zadnji čas zaposlen na zagrebškem južnem kolodvoru. Brhite je bil zelo soliden in vesten uradnik, zadnje čase pa je postal mestnički inženir in često se ga je loteval tudi popularni apatija. Nekaj je celo izjavil, da se bo ubil, če da življenje nima zanj nobenega smisla več. Pred štirimi dnevi je

Med postajama Sl. Bistrica in Pragersko

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service — Jugoslav Bureau.)

UDRUŽENJA STARŠEV IN UČITELJEV

Dolgo vrsto let so starši izročali otroci svoje otroke, ne da bi mnogo pominjali, da-lj so otroci fizično sposobni za šolsko življenje; niti niso polagali mnogo pažnje na vprašanje navad, ki se v otroku ustvarjajo v predšolski dobi, in dostikrat so se starši celo oddahnili, ko jim je otrok začel pojavljati šolo, češ odgovornost za moralo, obnašanje in navade njihovih otrok je sedaj prešla na rame učiteljev. Nekeko pred 30 leti pa so se matere v raznih državah začele shajati od časa do časa v svrhu, da bi do neke mere sodelovalo v učitelji glede odgovornosti za vzgojo svojih otrok. Do 1. 1897 se je to gibanje v toliko razvilo, da je bil tega leta ustanovljen narodni zbor mater (National Congress of Mothers). Kmalu se je dognalo, da bi se naloga, ki so si jo naložile te skupine mater, dajala mnogo boljše izvajati, ako bi ožje sodelovalle v učitelji. Kasneje so bili tudi očetje uvedeni taka-le društva, in 1. 1924 je organizacija prevzela ime: narodni zbor staršev in učiteljev (National Congress of Parents and Teachers) s samostalnimi skupinami v vsaki državi.

En del programa teh udrženj je dopolnjevati denarnia sredstva, ki jih občine določajo za šolske svrhe. Naravno je, da udrženja zastopajo stališče, da se šolo morajo povsem vzdrževati potom javnih sredstev s strani občine. Ali kjer določene svote niso zadostne, te organizacije priskačajo na pomoč s finančiranjem igrališč, gorkih prigrizkov za otroke, zdravniško pregledovanje in klinike, knjižnice itd. Važen del delovanja teh organizacij je osnivanje skladov za stipendije in za posojila učencem. Na ta način se mnogo otrok vzdržuje skozi vseh osem let ljudske šole (grammar school) in skozi srednjo šolo (high school) ako starši sami niso v stanu jih šolati; nekateri taki otroci se potem pošiljajo tudi v vseučilišče ali učiteljišče. V nekaterih organizacijah učenci, ki dobivajo tako podporo, podpišejo zadolžnico za dobljeno posojilo; v drugih se taki zadolžnici ne zahtevajo, marveč se pričakuje, da bo učenec povrnih dobljeno podporo, čim začne zaslužiti. V državi Michigan so te organizacije ustanovile posojilni sklad za učence, iz katerega mate- re dobivajo isto svoto, ki bi jo

Stevilo članov teh organizacij v 48 držav znaša preko 651,000. Organizacije staršev in učiteljev so se zakoreninile tudi na deželi. Tako v državi Delaware 84% od 5000 podeželskih šol ima take organizacije. V North Dakoti cele naselbine tujerodnega prebivalstva so se organizirale v društvo staršev in učiteljev. V enem delu te države se so organizirale tudi matere indijanskega Sioux pleme. Z naglim razvojem tega gibanja nastala je tudi potreba po spremnih voditeljih. V to svrhu so bili ustanovljeni tečaji v poglavini visokih šolah. L. 1924 je bilo preko 50 vseučilišč in učiteljišč, v katerih so se vzdrževali tečaji za vzgojo strokovnih upraviteljev organizacij staršev in učiteljev.

NEKAJ O SPANJU

Ako trpite na glavobolih, neprebavnosti, pogostih prehladnih ali utrujenosti, tedaj postavite sami sebi to enostavno vprašanje: "Ali si privočim osem ur spanja redno vsak dan?" Odgovor dostikrat vam razloži, kaj je vzrok vašemu slabemu združju.

Zadost spanja je važna stvar, ker spanje je čas naše rasti. Smo da se odpočijemo, in ravno tekom spanja se telesne tkanine obnavljajo in popravljajo od obrabljenja po dnevnu.

Telo je sestavljeno iz neštevilnih stanic. Skupine stanic tvorijo telesne tkanine in organe. Stancije in tkanine se neprestano obrabljajo in popravljajo od obrabljenja po dnevnu.

Hrana, ki jo jemo, in zrak, ki ga dihamo, izvršujeta del teh popravkov. Ali večinoma se popravljanje vrši tekom spanja in, kar smo tekmo dneva iztrzili sili in energiji, se tedaj nadomešča.

Telo mora tekom spanja izvrši-

ti mnogo potrebnega dela in zato moramo privočiti telesu zadost časa, da to delo izvrši. Ako mu ne damo zadost časa, delo vzpostavljanja in popravljanja ne more biti popolno. Posledica je utrujenost — kar prinaša s seboj zmanjšano energijo in odporno silo — in ko je odpornost pomankljiva, smo najbolj pristopni bolezni.

Stevilo ur, potrebnih za spanje, je sicer nekoliko različno pri poedincih, ali v glavnem se lahko reče, da je potrebno najmanj osem ur spanja. Ali dajate svojemu telesu zadost časa na razpolago, da izvrši svoj posel obnovne in popravne? Ako ne, tedaj morajo nastopiti neugodne posledice. Znaki, ki vam preti nevarnost so glavoboli, neprebavnost, zaprtje in ono večno čustvo utrujenosti.

Ako ste spali zadost, se zbudite osveženi in jaki. Ali, ako se zbudite z občutkom utrujenosti in nedavoljnosti, je znak, da niste spali zadost in treba ta primanjkljaj nadomestiti takoj. Pojdite ta dan bolj rano spati in vstanite, ko se občutite zadovoljne in sveže.

K pravilnemu spanju najbolj pomaga dobra prezračena soba, polno lahkih topil odej in olpratrskih okna. Odprta okna zagotavlja, da izginejo iz spanilne strupi, ki jih telo izločuje, in istočasno omogočujejo pristop svežega zraka s svojo zalogo kisika, potrebnega za krije.

Kadar ne morete zaspiti naravnim potom, marveč morate takoreč privabiljati spanje, topla kopel pred spanjem ali hiter sprechod na prostem ima dosti krat kar edudnejne posledice. Dostikrat je koristno zavžiti kako lahko jed pred spanjem, kajti prazni želodec je dostikrat vzrok nespečnosti. Ali hrana ob takem času mora biti enostavna in lahko prehrljiva, kot na pr. kozarec gorkega mleka, čaša čokolade ali kakao z enim ali dvema prepečenecem, terakers.

Ljudje, ki se bojijo bdenja po noči, naj se izogibajo vzrokom nespečnosti. Razburjajoča knjiga ali igra, preveliko kajenja ali kavave ali pretežka jed, zavžita tik pred spanilnim časom, dostikrat preprečujejo spanje.

V stvari spanja bodite pravilni proti samim sebi. Dajte telesu priliko, da si samo pomore. Vaša uagnara bo boljše zdravje, večja odpornost in večja sposobnost.

AVSTRIJA NE IZROČI MARKOVIČA

Skoraj dva meseca se že nahaja v zapori dunajskega deželnega sodišča vodja črnogorskih odmetnikov in komunist dr. Vukašin Marković. Radi nekoga izgrada v Badnu mu je bilo aretiran in izrečen dunajskemu sodišču. V Badnu in na Dunaju je živel pod napačnim imenom in je bil zato obsojen na 6 tednov zapora radi ponarejanja potnih dokumentov. Jugoslovenska vlada je zahtevala, da ji avstrijske sodne oblasti izroči dr. Markoviča, ker je pred ceitinskim sodiščem obtožen radi umora, in, da se raje same pomorile.

Jugoslovensko poslanstvo je bilo že pretekli teden pozvano, da predloži dunajskemu sodišču sodne spise, ki dokazujejo krivdo dr. Markoviča na umoru. Jugoslovensko poslanstvo je zahtevalo, da se na Dunaju posreduje za izročitev dr. Markoviča. Po večurnem proučevanju spisov je sodišče sklenilo, da se dr. Markovič ne izroči jugoslovenskim oblastem, ker se dunajsko deželno sodišče iz predloženih spisov ni moglo prepričati o krividi dr. Markoviča. Obenem pa je sodišče sklenilo, da izroči dr. Markoviča policijskim oblastem, ki naj ga izženejo iz Avstrije. Dr. Markovič sam zatrjuje, da ni več jugoslovenski državljan, marveč, da si je že pred leti pridobil rusko državljanstvo. Rusko poslanstvo na Dunaju tudij v resnic posreduje za dr. Markoviča, ki bo zato najbrž izgnan v Rusijo.

KAJ VSE SMATRAJO NEKATERI ZA ZABAVO

Digital Cornell University praznuje majski praznik s tem, da se obnovejo — z fotom.

GLAS NARODA, 21. MAJA 1926

IGRANJE GOLFA V SEVERNI CAROLINI

Na sliki vidite takozvani Chimney Rock v gorah Severne Karoline. Na skali je skupina igralecov golfa, med njimi tudi Walter Hagen ki je pognal kroglo skoro eno milijo daleč.

Raznoterosti.

Zastrupljevalka Scierre obsojena na smrt.

Te dni je bila v Nimesu začakovana dolgotrajna obravnava proti Antonieti Scierre, ki je v vasi St. Gilles zastrupila 6 oseb. Ko jo je mož tekom vojne radi raznizdanosti pognal z doma, se je Scierre vdala pijači ter kot čuvrica bolnikov po vrsti zavdajala.

Njen obraz je bil brez uspeha, ker je orožništvo pri njej našlo večjo količino piralijona. Bila je obsojena na smrt in bo v kratkem javno justificirana.

Samomor 300 mladih dekle.

V romantični deželi vzhajajočega solnce, na Japonskem, se je ohranila med ljudstvom do danesnašnjega strašna vraža, ki je zahtevala te danii 300 mladih dekle. 20-letni deklet je namreč izvršilo samomor. Vsak 61. leto se imenuje na Japonskem leto hinseuna. To sedanje leto je bilo zadnjih leta 1906. Po starejih japonskih tradicijah je deklet, ki se rodil v letu hinseuna zelo nemoralno, izmasto in hudobno, tako da ni dobro, če se poroči. Zato v tem letu rojenih dekleh nihče ne snubi. Japonci pravijo, da si izkopljne mož, ki poroči v letu hinseuna rojeno devojko, že prve dne zakonskega zivljenga grob.

Tako se tudi ogromno število dekle, rojenih leta 1906, ni moglo poročiti. Ta dekleta so ali bodo dosegla letos 20 let starosti, kar je za Japonsko normalno že skrajni rok za možitev. Katera se v tem času ne poroči, ima le malo nadre na možitev, aka pa je povrh rojena še v nesrečnem letu, pa prav nobene. In to si je vzel po poročilih japonskih listov nad 300 mladih dekle tako k srenu, da so se raje same pomorile.

Jakob Goldberg, njegova žena in njegov 17-letni sin so bili aretirani. Priznali so, da so se pečali s potvarjanjem novčancev že leta 1908. Padagij je bila izvršena pri trgovcu Goldbergu v Brăsevem hišna preizkava, ki je imela prenenetljiv uspeh. V trgovščevem stanovanju so našli popolnoma urejeno tiskarno za potvorjanje novčancev, stroj. 10 kg tiskarskega črnila ter 380,000 potvorjenih čehoslovaških 10-kronskih novčancev.

Bratje Rutar so priznali, da so potvarjali romunske novčance po 500 in 1000 lejev.

Število falzifikatov še ni ugotovljeno. Čehoslovaški bankovci pa prav dobro potvorjeni, le da manj pri češki besedi 'koruna' na črk 'u' akcent.

Vnukinja Tolstega se je ločila od svojega moža.

Ruska grofica Vera Tolsta, ki se je leta 1922 poročila s praskim trgovcem Bakovskim po mohamedanskem obredu, je nedavno vložila tožbo za ločitev zakona.

Sodišče je njenim zahtevam ugodilo. Zakon je bil te dni ločen na zahtevo grofice, ki je izjavila, da je zakonska zveza po mohamedanski veri samo pretvezo trgovca Bakovskega, ki je bil že prej poročen in je hotel nji samo prikriti bigamijo.

Mati umorila otroka, ker je bil dedno obremenjen.

36-letna brezposelna učiteljica troškega zabaviliča Christina Napoli v Građevi je vrgla te dni svojo 11-letno hčerko v vodo, nakar se je prijavila policiji ter motivirala svoje dejanje s tem, da je bil otrok, katerega oče je umrl v zagrebški upomobolnici na paralizi, dedno obremenjen ter da se je nahajala v rihtega v materialnih težkočasih. Učiteljica je skusila pred tem otroka zastrupiti z morzem, poizkus pa ni uspel.

Senzacionalen proces v Moskvi.

V petek 30. aprila sta priveda dva miličnika na zatožno klop moskovskega sodišča sivošaso starke, ki je vzbudila med številnim občinstvom splošno zanimanje. Miličnika sta držala starko pod pazuhi. Stopala je počasi in tipala pred seboj z nogami, kakor dejava vse slopi. Sedla je na zatožno klop in podpira glavo s svojimi kosečimi rokami. Nepremično je sedela in poslušala obsežno obtozničeno.

Ta 69 letna starka je igrala nekoč važno vlogo v zgodovini revolucionarnega pokreta. Ime Ana Jegovana Serebrjakova pa je bilo dobro zapisano tudi v onih takozvanih cayskih ohranke (tajne policeje), ki je neusmiljeno pregnala in zatirala ruske revolucionarje. Revolucionarni pokret v Rusiji je mel svojo "babico" ruske revolucije (Bresko-Breškovska), ki mora po ironiji usode uživati gostoljubnost čehoslovaškega naroda, tajna moskovska polica pa je imela svojca tudi nekonec o njeni izdaji, se je skušala Serebrjakova opraviti, vendar pa je bil ves njen "trul" zmanj. Vložila je prošnjo za podelitev pokojnine in ker jo je takratni minister Stolipin priporočil carju s posebnim povalnim pismom, ki je bilo priznana desmurino pokojnina v znesku 1200 rubljev letno in 5000 rubljev odpisnine.

Vse to je bilo delo obtožene Serebrjakove. Naposled je bila ta zahrbna provokatorica razkrivana in revolucionarji so spoznali, kdo je njihov izdajalec. Leta 1907. je razkrinkala znani ruski revolucionar Burcev v svojem pariškem listu "Opšće Djele". S pomeno svojega moža, ki ni bil ponosen o njeni izdaji, se je skušala Serebrjakova opraviti, vendar pa je bil ves njen "trul" zmanj. Vložila je prošnjo za podelitev pokojnine in ker jo je takratni minister Stolipin priporočil carju s posebnim povalnim pismom, ki je bilo priznana desmurino pokojnina v znesku 1200 rubljev letno in 5000 rubljev odpisnine.

V petek je prišla Serebrjakova na zatožno klop pred sovjetsko sodiščem. Starka je bila in slepa. Govori tako tiho, da so jo moralni sodniki posaditi kraj sebe, ker drugače njenih odgovorov ne slišijo. Proses vzbuja v sovjetski javnosti veliko senzacijo.

Soliči se je oziral samo na zbrani materijal in odsodilo Ano Serebrjakovo na smrt. Glede njenih visoke starosti pa ji je znašalo kazen, in sicer na 7 let težke ječe. 69 letna starka bržkome nikoli več ne bo zapustila ječe. In tako so se zaprla jetniška vrata za enim izmed udeležencev dolgoletnega boja med carizmom in russkim narodom.

Dve ženski hoteli ukrašti avto-mobil.

V Parizu, na Montmartru sta ukradli te dni dve frakije avtomobil ter se odpeljali z njim v divjem tempu. Ker pa nista znali dobravoziti, sta se zaledili v svoji nervoznosti v bližnji hišni vogal, povožili neko stanko in bili aretirani.

Pokopalniške hijene.

Na starem pokopalnišču pri Sv. Kristištu so bile zadnje čase na več grobovih potrgane ter povernane evetlike, razmetnali pa je bilo okrog tudi nekaj manjših spomenikov. Te dni pa so se pojavili na pokopalnišču tudi tatovi, ki so pri nekaterih ograjvenih grobovih potrgali in odnesli okrog 8 kv. m. pocinkane pločevine. To tatovino so domnevno izvršili kaki brezposelni kleparji pomocniki v načelu, da pločevino spravijo v delno tiskarno ljudske stranke nar.

ZADOVOLJNA DRUŽINICA

Na sliki vidite znanega ameriškega kinematografskega igralca Monte Blue, njegovo ženo in tri meseca staro hčerkco.

**RAZPRAVA PROTI PONARE
JEVALCEM**

Na zatočno klop pridejo poleg prinega Windischgraeta vsi njegovi pomaganci in sotrudniki; celo Julij Meszaros, ki se nahaja na turškem ozemju in ga Turčija neče izročiti, je izjavil, da je pripravljen dati primereno pismo izjavo, ki bo tek razprave pospešila.

Vsi državni pravnik dr. Gustav Strahe sodi, da bo obravnavava proti falzifikatorjem končala v teku 2 tednov. Obravnavo bo vodil predsednik senata Toreky, ki je baje odločen izpeljati stvar do konca. Tudi se povdara, da je smešno misliti na to, da bi bil vodja razprave pripravljen izločiti vprašanja političnega značaja, ki se bodo tekem pričevanja krivev in prič gotovo pojavitva. Baš pri tej obravnavi ni mogoče misliti, da bi se dala politika izključiti. V primeru, da bi hotela vlada to dosegli, bo državno pravdištvo izvajalo primerne konsekvence.

Med pričami, ki pridejo na vrsto v procesu, je cela vrsta oseb, ki igrajo danes v političnih krogih vodilne vloge. Tako bodo n. pr. zaslišani: ministrski predsednik grof Bethlen, grof Teleky, grof Sigray, grof Zichy in mejni grof Palavicini, torej sami modrokrovni eksemplarji "vitezkega" rodu.

Drž. pravdištvo je sklenilo, da ne bo otožilo grofa Pavla Telekija sokrivi pri ponarejevanju francoskih bankovec. Vzrok za ta korak je tale: Funkcijonari Francoske banke so zahtevali, naj se pojasni uloga grofa Telekija v ponarejevalni aferi. Drž. pravdištvo je smatralo zadavni dopis kot ovadbo in je zato uvelio predpreiskavo proti Telekiju. Toda kmalu se je uverilo, da je ta govor spod le slišal od tretjih oseb, da se baje pripravlja ponarejevanje frankov. Sicer pa je vse, kar je alial sporočil pristojnim činiteljim.

Sklep drž. pravdištva so takoj sporočili francoskim funkcionarjem, ki so imeli polnih osem dni časa, da nastopijo z zasebno tožbo. Toda Francozzi se v tem roku niso oglašili in niso nastopili kot zasebni tožitelji. Sklep državnega pravdištva je s tem postal pravomocen. Proti Telekiju se more uvesti postopanje letedaj, ako bi imela glavna razprava tak izid, da bi upravičil uveljavo sodnega postopanja.

Celo krdele redarjev je spravljalo corpora delleti v falzifikatorski aferi s policije v razpravno dvorano. Potrebovali so več velikih voz, ker je bilo treba odnesti cele dele strojev, kliseje, valje in druge take reči. Na sodnijo so spravili tudi stroj, s katerim so baje tiskali bankovec in ki ga je policija zaplenila pri nekem kramarju.

**RUSKA SOVJETSKA
ENCYKLOPEDIJA**
V Rusiji je izšel velik enciklopedični slovar, ki je urejen po načelih marksistične ideologije. Največ prostora so odkazali učenjamki zgodovini, znanosti in literaturi ter tehničnem panogramu. Prevladujejo seveda socialne vede, poleg njih pa tehnika in gospodarske vesti. Zgodovina in slavstvo obsegata približno eno četrtino prostora. Zemljepisni del je redigiran na poseben način. V prvi vrsti so se stavljale leksikona posvečali pozornost delavskemu razredu v različnih državah. Verski članki tvorijo v enciklopediji poseben oddelek ter so pisani s komunističnega stališča. Sestavo enciklopedije vodi E. J. Schmidt, ki mu pomaga pri celotnem delu okoli 90 urednikov.

ALI VESTE —

da je v Ljubljani razstava stare slovenske umetnosti in da so najbolj zastopane slike iz osmnajstega stoletja. Ali veste, da so Helmars v lepenkastih škatljah in ko kupujete Helmars, ste gotori, da jih dobite v popolnem stanju, ne pa zlomljene kot jih ponavadi dobite v kolčinskega cijsarstva.

**POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI**

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

**: : I G R E : :
RAZNE POVESTI IN
ROMANI**

MOLITVENIKI:

Duša popolna ..... 1.—

Marija Varhinja:
v platno vezano ..... .80

v fino platno 1.00

v usnje vezano 1.50

v fino usnje vezano 1.70

Rajski glasovi:
v platno vezano 1.00

v fino platno vezano 1.10

v usnje vezano 1.50

v fino usnje vezano 1.70

Skrbi za dušo:
v platno vezano ..... .80

v usnje vezano 1.65

v fino usnje vezano 1.80

Sveti Ura z debelimi črkami:
v platno vezano ..... .90

v fino platno vez 1.50

v usnje vez 1.80

Nebesa Naš Dom:
v usnje vezano 1.50

v fino usnje vezano 1.80

Kviški srca, mala:
v fino usnje vez 1.20

Oče naš, slonokost bela 1.20

Oče naš, slonokost rjava 1.20

**ANGLEŠKI MOLITVENIKI:
(ZA MLADINO.)**

Child's Prayerbook:
v barvaste platnine vezano ..... .80

Child's Prayerbook:
v belo kost vezano 1.10

Key of Heaven:
v usnje vezano 70

Key of Heaven:
v najfinješte usnje vezano 1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:
v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 1.30

Ave Maria:
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecedenik 30

Prva čitanka, trdo vez 75

Angeljska služba ali nauk kako se

naj streže k sv. maši 10

Boj nalezljivim bolezanim 75

Dva sestavljena plesa: četvorka in

beseda spisano in napisano 35

Domaci vrt, trdo vez ..... 1—

Domaci zdravnik po Knipu 1.25

Domaci živinozdravnik 1.25

Govedoreja 75

Gospodinjstvo ..... 1—

Jugoslavija, Melik 1 zvezek 1.50

2. zvezek 1—2 snopič 1.80

Kubična računica, — po meterski

meri 75

Katekizem, vezan 50

Kratka srbska gramatika 30

Knjiga o lepem vedenju,

Trdo vezano 1.00

Kako se postane ameriški državljan 15

Knjiga o dostenjem vedenju 50

Ljubavna in smubilna pisma 50

Miekarstvo s črticami za živinorejo

Nemško - angleški tolmač 1.20

Največji spisovnik ljubavnih pism

Nauk pomagati živini 60

Najboljša slov. kuharica, 668 str. 5.00

Naše gobe, s slikami. Navodila za

sposnavanje užitnih in strupe-

nih gob 1.40

Nasveti za hišo in dom; trdo vezana

broširano 75

Nemška slovница 60

Nemščina brez učitelja —

1. del 30

2. del 30

Pravila za oliko 65

Psihične motnje na alkoholski pod-

lagi 75

Praktični računar 75

Praktični sadjar trd. vez 3.00

Parni kotel; pouk za rabo pare ..... 1—

Pojedelstvo Slovenskim gospodar-

jem v pouk 35

Računar v kromski in dinarski ve-

ljavi 75

Ročni slov.-nemški in nemško-slov.

slovar 60

Sadno vino 30

Srbška začetnica 40

Slike iz življenja, trdo vezana 90

Slovenska narodna mladina, obse-

ga 452 str. 1.50

Slovensko-nemški in nemško-sloven-

ski slovar 50

Sporna nevarnost 25

Spretna kuharica; trdo vezana 1.45

broširano 120

Sveto Pismo stare in nove zavese;

lepo 3.00

trdo vezana 3.00

UMNI ČEBELAR

..... 1.—

Umni knjetovalec ali splošni poduk

kako obdelovati in izboljšati po-

lje ..... .30

Voščilna knjižica ..... .50

Zdravilna zelišča 40

Zgodovina S. H. S. Melik

1. zvezek ..... .45

2. zvezek 1. in 2. snopič ..... .70

LEVSTIKOV ZBRANI SPISI:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije —

Sonetje — Romance, balade in le-

gende — Tolmač ..... .70

2. zv. Otročje igre v pesencah —

Različne poezije — Zabavljice in

puščice — Ježa na Parnas — Ljud-

ski Glas — Kraljevski roko-

pis — Tolmač ..... .70

3. zv. Kritike in znanstvene raz-

prave ..... .70

5. zv. Doneski k slovenskemu je-

zikoslovju ..... .70

Zbrani spisi, trda vez ..... .70

Praprečanove zgodbe

Patrija, povesti iz irske junajske dobe ..... .25

Predtržani, Prežern in dragi svet-

niki v gramoformu ..... .25

Ptice selivke, trda vez ..... .75

Pikova dama (Puškin) ..... .30

Pred ne

Edmond About:

NOTARJEV NOS.

(Nadaljevanje.)

Povedala sta mu, da ta skrb ni potrebna, ker bo imel hrano tam.

— Ce le ne bo predraga.

— Gospod L'Ambert jo bo danjal zastonj.

— Zaščit! To gre k zašlužku! Tu imate mojo kožo. Samo odrežite!

Operacijo je prestal kakor vojšak. Se trenil ni.

— Saj je prav kratkočasno, — je reklo. — O nekem Auvergnečnu iz mojega kraja še mi pravili, da je štál že dvajset šoldov na uru kakor okamenel pri študenču. Se pa že dan raješ na koščke raztrgati. Manj ponizevalno je in pa več neše.

Gospod Bernier mu je prišel levo roko na notarjev obrez in morda sta bila mesec dni privezana drug na drugega. Siamska brata, zaradi katerih je trla nekdaj rádovedrost vse Evropo, bi bila šla lažu narmzen. Pa ta dva sta bila brata, bila sta se vajena že od mladega in sta bil atudi enako vzgojena. Če bi bil eden vodar in drugi notar, morda bi bilo njuno prijateljstvo manj bratsko.

Romagne se ni nič pritoževal, dasi se mu je zdel položaj popolnoma nov. Po sušenjsku, ali da se bolje izrazim, po krščansku je ustregel vseki želji moža, ki je kupil njegovo kožo. Vstačal je, sedal legal spet, se obračal na desno in na levo, kakor je prijetla gospoda muha. Magnetna igla se ne pokrava bolj severnemu polu, kakor se je Romagne gospodu L'Ambertu.

Te junačka pohlevnost je segala notarju do sreca, vendar pa z ujim ni bil bogove kakovljubne. Tri dni je čutil do svoje žrtve za njen vdanost nekaj hvaličnosti, kmalu nato mrzajo, potem gnuš.

Mlad, čvrst in zdrav človek se ne more nikoli privaditi, da bi bil čisto na miru. Kaj šele, če se ne sme premekniti od nižjega, ne-snažnega in nevzgojenega bitja! Pa zdaj je že bilo, kar je bilo. Ali živeti brez nosa, ali pa prenašati Romagneta z vsemi posledicami vred, jesti z njim, spati z njim, opravljati poleg njega, in še celo v najbolj nekomodnem položaju, vse živiljenjska dejanja.

Romagne je bil vrl in imeniten fant, samo sančeval je kakor medved. Živel je za svojo rodbino, ljudihil je bližnjega; le umil se ni nikoli v svojem živiljenju, zakaj bal se je, da ne bi porabil kaj blaga brez potrebe. Njegovo čustovanje in mišljene je bilo zelo rabljočutno; najnavadnejšje oblike, ki nam jih prizorča civilizacija, se ga pa niso prijele. Bogi gospod notar, ubogi Romagne! To so bile noči, to so bili dnevi! In bree, ki jih je gospod L'Ambert dajal, Romagne pa prejemal! Tega še povedati ni treba, vla ni Romagne nič tožil, ko jih je dobival. Bal se je, da bi napačna kretinja ne uničila počku, gospoda Berniera.

Notarja so močno obiskovali. Prihajali so prijatelji iz družbe in se kratkočasili z Romagnetom. Navadili so ga na smodke, in vino in žganje. Revček se je vdal novemu uživanju in naivnosti ameriškega Indijanca. Opili so ga, napasi, vodili po vseh klinih, ki točijo človeka od živine. Vzgajali so ga nanovo. Lepi gospodje so se pri tem dobro imeli. Ali ni bilo zanje nekaj prijetnega in novega, ko so pridili Romagneta?

Neki dan so ga vprašali, kako namerava uporabiti sto zlatnikov, ki mu jih bo dal gospod notar, ko jih oddeli.

— Naložen jih po pet od što, — je odvrnil — in imel bom što frankov obrešti.

— Pa potem? — mu je reklo lep milijonar, dvajset petih let. — Ali hoč zato kaj bogatejši, kaj bolj srečen? Po šest šoldov obresti na dan boj imel. Če se poroči, in to je neizogibno, zakaj ti si že iz takega lesa, iz kakršnega se delajo tepe, boš imel najmanj dvahajst otrok.

— Vse mogoče.

— Ja zapusti jim go civilnem zakoniku, ki je edina iznajdba Cesarstva, vsekemu po dva vinaria, med ljudi brez nosa. Ali o snež-

Napravite hladilni čokoladni - mlečni mešanec z Wilbur Instant Cocoa Cubes. To se, napravi, hitro in lahko. Hranilno in okusno. Vprašajte svojega grocerja za

Wilbur COCOA CUBES INSTANT

nem dogodku so molčale vse priče. Gospod notar ni bil čisto rič spaćen; z menjava si je celo še pridobil. Neka baronija je dejala, da je njegov obraz veliko milješki, odkar ima raven nos. Marsikdo bo vprašal, kako so se mogle ženske iz najvišje družbe zanimati za nevarnosti, ki niso bile prestatne zaradi njih. Navade gospoda L'Amberta so bile znane in vsakdo je vedel, kolikško časa in koliko sreca je puščal v Operi. Ugledejši hiši gospod notar ni znamenal, kramnil je s starejšimi damemi, plesal z deklicami in, kadar je bila prilika, tudi za silo zaigral. Vse te prednosti, ki so bile sicer pri mladih milijonarjih v predmetju preecej redke, so mu pridobile naklonjenost pri damah. — Govorili so celo, da je marsikatne misli, kakšno pobožno delo stor, če si ga pribori v plesnem foyerju.

Huda leškeja, ki jo je dobil, ga ni navduša prav nič z grozo. Med prvimi je obiskal foyer, kjer je blestela gospodiča Viktorija. Kasno lepo so ga sprejeli! Kako so mu klječali predragi in predobri! Kako prisreno so mu segati v roko! Kako nežna usteča so se mu pomnila, da dobe od prijetelja potjuh brez posledic! Kar gorel je!

Med celim odmorom je kraljeval v tem prijetnem kraljestvu. Vse je poslušalo zgodbo o njegovem sporu, splošno vanj, naj pove, kako je ravnal z njim doktor Bernier, občudovalo fine šive, ki se že skoraj niso več poznavati.

— Pomislite, — je dejal, — da me je ta doktor napravil zoper celoga s pomočjo koga nekega Auvergnečana. Ježeš, kakšen je bil ta Auvergnečan! Najbolj neumem, najbolj neroden in najbolj umazan človek, kar jih poznam. Prav nič bi ne dvomil o tem, kar sem vam povedal, če bi videli zaplato, katero mi je prodal. Postareški na učilnicah voglih se v primeri z njim pravi gizdalini. Pa hvala Bogu, da sem ga rešen! K osem ga platal in mu pokazal vrata, sem se globoko oddehnil. Romagne se je pisal; lepo ime! Ne izgovarjajte ga nikdar vpravo mene! Molčite mi o Romagnetu, če hočete, da me ne bo konec!

Gospodična Vaktirija Tompačnová, junaku ni zadnja čestitala. Ayvaz Bey jo je nečastno zapustil in ji dal štirikrat več denarja, kakor ga je bila wredna. Lepi notar se je delal napram nji prijaznega in dobrega.

— Nič nisem hid na vas, saj se Turka ne sovražim. Enega samega sovražnika imam na svetu: imu mu je Romagne.

Besedil Romagne je izgovoril s tako intonacijo, da je učinkoval. Ir jaz mislim, da pravi še danes večna teh gospodičen, kader govorí o svojem vodarju: — Moj Romagne!

Minili so trije meseci, trije poletni meseci. Sezona je bila lepa. Le malo ljudi je ostalo v Parizu. Opero so zasedeli tuje in ljudje iz province. Gospod notar ni hodil več tako pogosto tja.

Skoraj vsak dan ob šestih je silekel notarsko resnobo in odhitev v Maisors-Laffitte, kjer si je bil najel majhno vrlo. Zahajali so k njemu prijatelji, pa tudi prijatelje. Igrali so na vrtu različne kmetijske igre in verjemite, da tudi gugalnice ni počivala.

(Dalje prihodnjic)

INTERNAZIONALNA OD MINISTR. ZA TRG. IN OBRT KONCEV, KROŠSKA AKADEMIA, LJUBLJANA, ISČE v avro ustavnovite filiale v Ameriški družabnički, ki je kroškega poklicja lahko tudi pomocnik ali mojster in posreduje mojster kapitel, ter zna slovensko in Ameriško. Kroška Akademija nudi družabnički vse ugodnosti ne izvezbeni v tej stroki kot učitelj in bi omremenil zlasti postopki mestne ravnanosti v Ameriki. Pohudba z navedbo kapitola na Direktorico Ljubljana. Stari trg 18, Jugoslavija.

POSTAVLJANJE NA CESTO

Tekom generalnega štrajka so postavili na cesto na tisače delavskih družin, ki niso mogle plačati stanarine. Slika nam kaže tako "evikejo" pod policijskim nadzorstvom.

Petdesetletnica Ivana Cankarja.

Te dni praznuje slovenski svet petdesetletnico rojstva Ivana Cankarja.

Dandanes, ko je praznovanje petdesetletnico in drugih sličnih živiljenjskih obletnic postal že svakdanj, je skoro neprijetno v isti meri imenovati tudi ime Ivana Cankarja. Zakaj nas veliki poet je brazdo svoje živiljenjske poti zarezal mnogo globje, je z deli svoje velikega duha obogatil našo duševnost v tako izredno veliki meri, da zares ni treba posebej praznovati petdesetletnico rojstva ali desetletnico smrti, da si obnovljamo ob njej spomin nanj. Ne, Ivan Cankar je eden izmed onih velikih mož, ki so premagali čas popolnoma in katerih duh, vtelesen v mnogočevalnih bogatih umetninah živi, med nami so sedanost in budčnost in nam govorja danes in jutri prav tako, kakor je bilo to včeraj, ko je živel telesno med načini.

Ivan Cankar pomeni v naši književni zgodovini ne le poglavje, marveč veliko dobo zase. Njegova dela so prispevala prav v literaturo, so kultivirala jezik in estetični čut v tako izredni meri, kakor pred njim samo še Prešeren in Levstik. Njegova umetnost je prisilila s svojo genijalno premožno domala vse sodobnike, gotovo pa vso mlajšo generacijo, da mu je sledila, se mu pokorila v nemem občudovanju in marsikatera gospodarja nemajhnuemu talentu je bilo dolgo časa težko izviti se njegovega vpliva. Vsej književnosti pa je ostala za njim kultura jezika kot stalna dota, ki se več ne more zapraviti.

Ali vpliv Ivana Cankarja ne obsegajo samo književnosti in umetnosti, marveč gre daleč preko tega, preplavlja vso našo duševnost v vseh panogah. Njegovi narazi, kakor so jih razodela slovenski svet, njegova velika dela stope v nasprotju z vsem, kar je bilo in je med nam nezdravega, nepoštenega in umazanega ter nizkotnega, pomeni žgočo, brezobzirno kritiko vsega našega osebnega in socijalnega ter narodnega živiljenja. In taka kritika, ki prihaja neskajena naravnost iz umetniške notranjosti, je morala učinkovati. In je učinkovala. Ne le svet književnosti in umetnosti, marveč vse naš slovenski svet se je prekvalsil s Cankarjevimi nazori, ki so hkrati izraz pošteneosti, pravice in lepot, in vse dejanje in nehanje slovenskega človeka nositi odletje znake poetove duševne sile.

Cankarjev kritizem, njegova satira, njegova ostra beseda, vse to je doseglo svoj smoter. Podpiralo se je ono, kar je bilo trhlega in nezdravega, a bolečina poetova, odpravil vse nezdravega, nepoštenega in umazanega ter nizkotnega, pomeni žgočo, brezobzirno kritiko vsega našega osebnega in socijalnega ter narodnega živiljenja. In taka kritika, ki prihaja neskajena naravnost iz umetniške notranjosti, je moralna učinkovati. In je učinkovala. Ne le svet književnosti in umetnosti, marveč vse naš slovenski svet se je prekvalsil s Cankarjevimi nazori, ki so hkrati izraz pošteneosti, pravice in lepot, in vse dejanje in nehanje slovenskega človeka nositi odletje znake poetove duševne sile.

Eno skupno versko potezo imajo Hindi: strah. Strah pred božanstvom temelj njihove verske filozofije in miselnosti. Najbolj razšidjene med njimi so sledeče verske točke: 1. vera v preživljevanje duš; 2. izogibanje pred občevanjem s tuje in osebami nizjih razredov; 3. izpolnjevanje razrednih prepisov; 4. češčenje Krščne, ki ga nekateri smatrajo za boga, drugi za polboga, še drugi pa za heroja.

Pravi brahameci, ki se istotako cepijo na mnogočevalne struje, imajo eno skupno znamenje: enoto molitev, ki se imenuje "Gyatatri Maatram". To molitev, ki je pa nikomur drugemu ne povede,

Slovensko Samostojno Bolniško Podporno Društvo
za Greater New York in okolico, ink.

— GLAVNI ODBOR ZA 1927. —

Predsednik:
FRANK HOTKO
525 W. 133 St.
New York City

Podpredsednik:
IGNACIJ MUŠIĆ
560 Grant St.,
Brooklyn, N. Y.

Tajnik:
JOSEPH POGACHNIK,
56 Ten Eyck Street,
Brooklyn, N. Y.

Blagajnik:
PETER RODE,
323 Alpha Place,
Glendale, L. I.

Zapisnikar:
MARTIN COREL,
265 State St.,
Brooklyn, N. Y.

Nadzorni Odbor:
ANTHONY KOSIRNIK,
10121 — 85th Bd.,
Richmond Hill, L. I.

ANTON CVENTKOVICH,
1912 Linden Street,
Brooklyn, N. Y.

BOLTER DERGANC,
72 Winfield St.,
Brooklyn, N. Y.

Društvo zbiruje vsake tretje soboto v svojih družavnih prostorih v Beethoven Hall. Dražijo se vseh vrednih potnikov in vodnikov.

To društvo je sicer najmajhše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro deset tisoč bolniške in skoro šest tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni skoro \$12,000.—.

To društvo je sicer najmajhše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro deset tisoč bolniške in skoro šest tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni skoro \$12,000.—.

To društvo je sicer najmajhše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro deset tisoč bolniške in skoro šest tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni skoro \$12,000.—.

To društvo je sicer najmajhše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro deset tisoč bolniške in skoro šest tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni skoro \$12,000.—.

To društvo je sicer najmajhše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro deset tisoč bolniške in skoro šest tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni skoro \$12,000.—.

To društvo je sicer najmajhše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro deset tisoč bolniške in skoro šest tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni skoro \$12,000.—.

To društvo je sicer najmajhše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro deset tisoč bolniške in skoro šest tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni skoro \$12,000.—.

To društvo je sicer najmajhše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro deset tisoč bolniške in skoro šest tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni skoro \$12,000.—.

To društvo je sicer najmajhše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro deset tisoč bolniške in skoro šest tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni skoro \$12,000.—.

To društvo je sicer najmajhše, toda najmočnejše bodisi v premožen

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

22

(Nadaljevanje.)

— Da, to mora postati drugače, — je mrmaral kočijaž. Napol mrtva od strahu se je ozrla Hilda krog sebe. Žena je mimo prala naprej, otroka sta šepetala med seboj in očividno se ni nikdo bri gal začelo.

Tedaj pa so se odprta vrata in vstopil je dr. Šrat.

— Doktor! — je vzliknila prestrašena deklica ter pohitela proti njemu. Čutila je, kako buorno ji je utripalo sreco.

— Vi tukaj — je vzliknil zdravnik, neizmerno prestrašen.

— Odvedite me takoj, — prosim vas, odvedite me takoj — je prosila.

S hitrim pogledom je pregledal dr. Šrat položaj, objubil, da se bo vrnil zvečer ter odšel s Hildo molče po stopnjeah navzdol. Šele spodaj na dvorišču je obstal ter se ozrl napol jezen in napol dobrovoljen na svojo spremlevalko.

— Sedaj pa mi povejte, kaj se je pravzaprav pripetilo, — je preiščel, a Hilda se je takoj oglasila.

— Za božjo voljo, doktor, — je vzliknila, skrajno razburjena, — ali so to ljudje kot mi? Mati, ki želi, da bi ne bil voz, ki je povozil njenega otroka, prazen, da bi lastnik kočije dobro plačal za nešreco, ki je zadela dečka; oče, ki piše in govori širokonostno, dočim komaj stoji na nogah; otroci, ki očividno ne poznajo pojma veselja. Vrti se mi v glavi, če mislim na to — in tako zelo sem se veselila, da lahko pomagam.

Ostala je ter se nekaj časa borila s solzami. Dr. Šrat se je ozrl na njej.

— Vi ste na svoj način prav tako krivična kot omi tam zgorej, — je reklo mimo, — prav tako krivična, gospodična Herskot. Od teh ljudi, ki najbolj težko občutijo lakoto in pomanjkanje gorkote, ne morete pričakovati izobilje občutkov. Pri teh ljudih otopi boj za obstanek vse občutke. Človeštvo je katomočna piramida. Čim više se dviga, tem finjeje postaja v svojem obnašanju in čustovanju, dočim je temeljni kamen surovejši, čeprav ga ni mogoče zanicevati, ker omogoča rast navzgor.

Hilda je vzdržnila.

— Mislima sem, da je tako lako pomagati. Sedaj pa sem se prepričala o nasprotnem.

Zdravnik se je zamejal.

— Tudi kaj takega se je treba naučiti, — je reklo, dobre volje. — Ravnvo s Hilgerji je težko postopati. Na vsak način mi bi bilo ljubše, če bi ne šli več tukaj.

— In otroka, gospod doktor — je rekla Hilda, — Najvrvo sem imed tam občutek, da nisem zadela pravo z izbira igrač in strašno mučeno mi je bilo, a nato sem videla, da sta se otroka vendar več vse želela. Posebno Katice mi ugaja, a zdi se mi, da ne pride nikdar na sveži zrak.

— In raditega vam ugaja? — je vprašal zdravnik.

Hilda je zardela.

— Ne, a takoj je imela zaupanje vame, že takrat pri vas in jaz sem želela, da se komu na svetu koristna. Raditega sem prišla semkaj...

— In boste še večkrat prišla, — jo je prekinil. — Ureditate pa tako, da me boste našla tam. Jaz sem vsaki dan tamkaj ob tem času, dokler me deček potrebuje.

Na cestah, skozi katere sta šla, je vladalo bučno življenje, kajti manjkalo je komaj stiri in dvajset ur do Božiča. Na velikem trgu so bile postavljene stojnice z vsakovrstnimi blagom. Prodajaleci so čakali na kupce ter prezebali.

Pred neko lopo je dr. Šrat obstal in Hilda je morala seveda stoviti isto.

— Rad bi vam kupil božični dar, — je reklo ter izgledal pri tem tako vesel kot ga ni še nikdar videla. — Ali smem?

Zardela je ter se nasmejala nekočiko v zadregi, a on ni čakal njenega odgovora. Med robo, k je ležala na klopi, je izbral veliko sreco, katero je izročil svoji spremlevalki. Na sreco pa je bilo zapisano: — Moje sreco je tvoje, daj mi svoje!

Tudi zdravnik je prečital pomembne besede. Ali je hotel tem nasmigniti, kar je zamolčal? Sreco deklice je bilo vedno utriplalo in radost je bila skoraj jemala sapo.

— Gotovo me smatrata zelo otroškim, — je pričel zdravnik po kratkem odmoru, — ker sem vam poklonil tako navadno sreco, a jaz ljubim take stvari in noben božični praznik ne premine, ne da bi samega sebe ne obdaril s takim sreco. Taka sreca so bila sem moje mladosti in ker so bili moji starši zelo revni, so mi bila vedno nedostopna. Kaj takega ne pozabi človek.

Tedaj se je ozrla vanj Hilda in na njenem obrazu se je pričala smehljala.

— Veliko veselje ste mi napravili, gospod doktor, — je rekla.

— Kako dobra ste, — je reklo ter ji stisnil roko, kot dobremu tvarišu. Niti v glavo mu ni padlo, da bi ji poljubil roko, pač pa zrl namjo s prav posebnim izrazom v očeh. — Veselo praznike!

Previdno, kot da je največji zaklad sveta, je vzelal Hilda doma sreco iz omota, prečitala še enkrat verze, jih poljubila ter položila sreco na dno svoje škrinjice.

Deseto poglavje.

Samotni prazniki, brez veselja in zaslave, so ležali za Vero, a od mladosti naprej ni bila vajena ničesar boljšega. Svoje matere ne ni nikdar poznala in vedno je bila prepusečena služabnikom. Njen oče pa je tudi pogosto menjaval svoje ljudi. Enkrat, ko je stala na meji otroške dobe in dozorelosti je skušala Vera postaviti božično drevo v svoji sobi, a njen oče, ki je dan poprej izgubil dosti denarja v igri, se je zelo razjezel ter govoril o smehni sentimentalnosti, kmedki omejnosti in drugih takih stvareh.

Od tedaj naprej se je Vera odvadila smatrati ta dan drugačnim kot so vsi drugi dnevi leta, posebno raditega, ker se tudi Lorenc Konrid ni brigal za praznike.

V prvih letih zakona ji je dajal dragocene darove, a to je prenehalo, ker je imela vsega v izobilju.

Ko pa ji je istega dne poslala Georgina skico, katero je izpravila od Tor Velpsa, je sedela zapuščena žena dolgo na stolu ter zla nepremično na list, dokler ni kamila samotna solza na list ter na pravila: grd madež.

Od slike so pohitile njene misli k slikarju. To je smela sedaj storiti, ne da bi imela oni mučni občutek, ki se je je vedno lotil v njegovi bližini. Izgubil je zanje vso osebnost, odkar se je oborožil z vso silo svoje volje proti grebu. Sedaj je bil boj končan. Ljubljeno je je lahko premagala, a ne mogla bi živeti še naprej z občutkom zanikanja do samega sebe. Valedi tega je tudi odklonila vsa

POSNETEK SLAVNEGA KIPA

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N.Y.

V Forest Lawn Memorial Park, Glendale, Cal., so pred kratkim postavili kip Mojzesu, ki je natančen posnetek kipa slavnega italijanskega kiparja Michalangela. Pri tej prilnosti je bil zastopan tudi Mussolini po posebnem odposlanju.

ko povabilo Herskotovih, da preživi pri njih praznike. Ni se hotal podati v nevarnost.

Nadaljni vzrok je bilo zdravstveno stanje ujenega moža. Celo popolnoma neprizadetim ni moglo ostati prikrito, da se je Konrid izpremljal, da je postal nemiren, da jo je vedno začeleval in opazoval, čeprav je opustil svoje prejšnje surove izraze in pripombe.

Na Silvestrov večer se je vrnil pri Herskotovih drugi hišni ples in povabiljeni sta bila seveda tudi Konrid in njegova žena.

Ko je prišlo povabilo, je vrgla Vera list na stran, kajti za njo je bila gotova stvar, da ne bosta šla. V tem slučaju pa je bil Konrid drugega mninjenja.

(Dalje prihodnjič.)

MARK TWAIN:

Nove vrste zločin.

Konec 19. stoletja je bilo v Ameriki nekaj najbolj čudovitih slučajev blažnosti, kar jih sploh pozna zdgodovina. Tako je živel n. pr. v Ohio neki Baldwin. Že kot otrok je bil hudoben, zloben in se je red prepiral. Nekoč je iztekel nekemu dečku oko, pa se ni sestrel. Slednjic je pa le napravil nekaj takega, kar je bilo prav resno. Nekoč se je ponosil na vlastni dečki, otišel v mestno inčakl ure in ure, da je prisel Feldnerjev stopila v svojo hišo, je skočil Hackett za njima, zabodel Feldnerja v tlinik in ga koju ustrelil. Slednjic je pa le napravil nekaj hiši, potkal na vrata in ko je prisel gospodar ven, je gospodarja ustrelil. Nato je hotel uiti, pa so ga prijeti, ež dni prej je pa premuknil nekemu pohabljenu; dotični, ki ga je bil tisto noč ustrelil, ga je bil zastrupel. To je bil slučaj Baldwin. Dolgo je trajala sodna obravnava in vsi ondnotni prebivalci so bili silno ogorenici. Vsi so menili, da je napravil hudobne žedovljiv in je prav, da bi dobil zasluženo kazneni. A motili so se Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomislili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin! Na to ljudje niso pomisili. Baldwinov zagovornik je dokazal, da je Baldwin znored tisti dan pred umorom ob polenajstih dopondin in je bil zloben natančno enajstih in pol. Tako je bilo dejstvo dokazano in Baldwinovo so opristoli! A če bi bili poslušali Baldwin je bil zloben, ko je izvrnil zločin!